

A lőrinci kastély

Elfelejtett épületek

DR. BUZA PÉTER

A Szemerék Szentlőrincen

1872-ben, amikor idősb Cséry Lajos 2600 holdnyi területet megvásárolt az egykori Grassalkovich uradalomból, s Szentlőrinc-pusztát legnagyobb részének birtokosa lett, a kisközség lélekszáma alig haladta meg a háromszázat.

A birtokfoglalással közel egyidős forrás, Pest—Pilis—Solt—Kiskun vármegye 1876-ban kelt monográfiája így foglalja össze a legfontosabb tudnivalókat:

„A régi uradalmi fő majort most Cséry Lajos bírja. Ez Kis-Pesten kívül, az országúttól jobbra fekszik. A major 30 különféle épületet foglal el, a fő épülettömeg udvara közepén Szent-Lőrincz tiszteletére emelt kápolnával, mely még herczeg Grassalkovich idejéből való.”

— Úgy emlékszem, 1880 körül vette meg nagyapám a Szentlőrincpusztai birtokot — mondja Cséry Miklós. — 1897-ben születtem, s hatéves voltam, amikor családnk oeköltözött a városba. A nagyapám három évvel később, 1906-ban halt meg. S haláláig keményen kezében tartotta a család gazdasági ügyeit. Mindenki úgy tudja például, hogy a szemétszállítási üzlet kezdeményezője apám volt. Pedig nagyapám csak a szerződést íratta alá a

fiával. — Rossz üzletnek bizonyult...

„1891. december 20-án a fővárosi köztisztviselési bizottság ülést tartott, melynek legfontosabb tárgya a hulladékoknak a főváros területéről történő vasúton való szállítása. Itt mutatták be ifj. Cséry Lajosnak ajánlatát. Cséry hajlandó szentlőrinci birtokáig egy külön vasutat építeni, s azon a szükségesekeket elszállítani, vagononként két forint ötven krajcárért. A szerződést 20 évre kívánja megkötöni. Rövid idő alatt megépül a vasút, és a kihordott szemétből egész hegyek képződnek Kispest és Szentlőrinc határában. Átrostálásuk juttatott később sok szegény embert állandó munkához.

... Cséry a berendezkedés nehézségeit nem tudta sem pénzügyi segítségekkel, sem birtokának újabb megterhelésével egyenesbe hozni. Az újabb kölcsönök az uradalmi bevételnek többszörösét tették. Kisebb területrészek eladása nem segített. A kedvező körülmények közé került Szemere Miklós, híres löversenyistálló-tulajdonos, egykori követségi titkár vette meg a birtokot.”

(Magyar Városok Monográfiája: Kispest, Pestszentlőrinc, Pestszentimre — 1937)

— A ház, a „kastély” — utoljára egyébként 1920 körül jártam arra felé — földszintes U alakú épület volt. Az „U” nyitott részével szemben, az országút túloldalán feküdt a major, istállókkal, gazdasági épületekkel. Az „U” öblében pedig egy parányi kápolna állt.

— Még megvan.

— Jól emlékszem a kápolnára. Négyéves lehettem, amikor a német kisasszonyom bevitt a kocsisunk ravatalához. Mintha a Bazilikában jártam volna.

— Emlékszik Szemere Miklósról?

— Gyakori vendégünk volt Lőrincen. De én az unokaöccsével, Istvánnal voltam jó barátságban.

— Szemere 2 millió koronáért vette meg a birtokot.

— Nem, kérem. 1903-ban vette meg és 7 millió aranykoronáért. Láttam a szerződést.

— Akkor jó mélyen a zsebébe kellett nyúlnia. Persze, volt fedezet. Meg a szépen csengő név. Szemere de genere Huba. Huba vére Szemere. Ön, Cséry úr, egyébként mivel foglalkozik?

— Mérnök voltam, és ma, nyolcvankét évesen is dolgozom. Nyug-

Szemere Miklós, a „fejedelem” és inasa, Józsi

Ugyanők húsz év múlva

díjasként. 20 éve kutatom családjunk történetét. Sikertörténet. Sikerült peröntő érvekké bizonyítanom, hogy a Cséryek Tas vezértől származnak. Hamarosan át fogom adni az összegyűjtött anyagot a Levéltárnak.

„... Mit csinál, mihez kezd Szemere Miklós a tömérdek pénzzel? ... elutazik Angliába, apaméneket vásárol... három budapesti bérpalotára alkuszik. Szemere hallgatott. Egy napon Pázmándy Dénes a kaszinóban közli vele, hogy eladó Cséry Lajos pestszentlőrinci birtoka. Csérynek 2 100 000 korona adóssága van. Ennyit eladja Szentlőrincet. Szemere délelőtt kikocsizott a birtokra, negyed-órát sétált ott, aztán hozatott egy

lációinak köszönhet, három író is megihlet. A rokont, Szemere Györgyöt, a legnagyobbak egyikét: Krúdy Gyulát, aki számos regényében és novellájában — köztük Alvinczy Eduárdként a postakocsi regényekben — örökítette meg, és Kellér Andort, akinek tárcaregénye a negyvenes évek elején jelent meg.

1855-ben született a felvidéki Kis-Azarban, nem különösképpen vagyonos földbirtokos család tagjaként. A család távoli rokonnaként tartotta számon Szemere Bertalant, az 1849-es független magyar kormány miniszterelnökét. Szemere Miklós tanulmányait a bécsi Theresi-

szállóigévé vált szavakba tömörítvén a boldog békeidők kísértő kiábrándultságát: „Nem boldog a magyar!” Egy város leste szavait, minden lépését számon tartva.

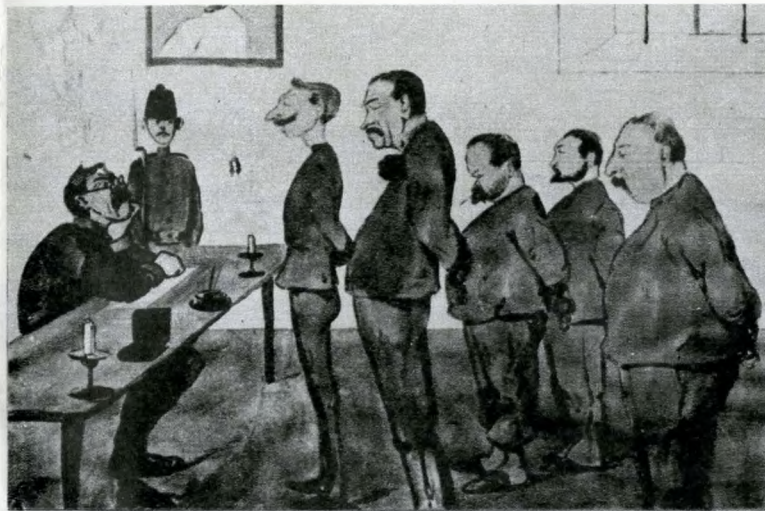
„A sors véletlen útján találkoztam Alvinczy Eduárral, ennek a korszaknak egyik bálványával. Tetőtől talpig úr és lovag, szerencsejátékos és érzelmes férfiú. Gőgös, mint egy lord, és józan, mint egy ügynök. Volt szegény s volt gazdag. Éjszakánként vagyonokat forgatott meg a kártyasztalnál, s öregasszonyok imádkoztak a szerencséjéért a barátok templomában, midőn a versenyparipái futottak. Mozdulatlan, mint egy szobor, s égő,

fiúgyermekéknél a fegyverkezést és czéllövést. Teremtünk egy olyan nemzetet, amelyre megnyugvással tekintsen le a magyar király... T. Ház! Így a magyar haza, azaz a király és a szabadság örökké élni fog.”

(Szemere Miklós 1902. április 29-i képviselőházi felszólalásából)

Szemere és a többi szerencsejátékos — karikatúra

A hazárdjátékosok a bécsi bíróság előtt — karikatúra

Pest környéki térképet, figyelmesen tanulmányozta, és megvásárolta Szentlőrincet. Amikor pedig megkérdezték tőle, miért vásárolta meg Pestszentlőrincet, így felelt:

— Azért, mert ez a birtok annál többet fog érni, minél kisebb lesz.
— Hogyan?
— Parcelláztatni fogom.”

(Kellér Andor:
Zöld gyep, zöld asztal)

A tömérdek pénzt, a fáma szerint, egyetlen este nyerte a „legnagyobb magyar fezőr” Bécsben, a Jockey Clubban Potocki gróftól. Históriai tény, hogy a puritán lelkületű Ferenc József ezért utasította ki Bécsből a császári és királyi kamarást.

Hasznos befektetésnek ígérkezett a lőrinci vásárlás, a későbbi parcellázások — a birtok részeként került eladásra a tulajdonos nevét máig őrző Szemere telep, Új-Szemere telep és Miklós telep — igazolták a várakozást. Szemere Miklós a vásárlás évében, 1903-ban már túl van élete delén. Közel jár ötvenedik évéhez. Ismert, híres és hírhedt figurája a kornak. Különc életvitele, roppant gazdagsága, amit ráadásul elsősorban a szerencsés kártyajárásnak és a lóversenyek körüli legendás manipu-

anumban kezdte, majd jogot hallgatott a budapesti, genfi, kolozsvári, londoni és az oxfordi egyetemen.

Egyetemi hallgató korában tagja volt annak a küldöttségnek, amely 1876-ban Abdul Kerim pasának a magyar ifjúság díszkardját vitte. A nagynevű török hadvezér Abdul Azisz szultán csapatainak élén 1876-ban megsemmisítő vereséget mért a szerb csapatokra, de az orosz-török háborúban, mivel az orosz seregek dunai átkelését megakadályozni nem tudta, kudarcot vallott, és már a következő évben, 1877-ben Lesbos szigetére száműzték. Itt halt meg nyolc évvel később.

Tanulmányainak befejezése után diplomáciai pályára lépett. Tíz évig volt tisztviselője előbb a monarchia párizsi és pétervári, majd római nagykövetségének. Ezután Keletre utazott, már magánemberként, ahonnan számtalan amuletet és a szerencsébe vetett vak bizalommal tért vissza. S a szerencse valóban nem is pártolt el tőle egész életében.

Kétszer is képviselőnek választotta magát, előbb a tasnádi, később a köbölküti választókerület nevében lépve a honatyai deszkákra. De politikai hírnevét a Nemzeti Kaszinó Széchenyi bankettjén alapozta meg,

mint egy vulkán; keleti fejedelmek póza a vállán, amíg szívében fogcsikorgatva jár a szerelmi kín. Alvinczy Eduárd barátsága révén többet megtanultam az akkori pesti életből, mint mások a városban. Urakkal és kokottokkal ismerkedtem meg, a szegénységet és a gazdagságot közelebbről láttam...”

(Krúdy Gyula:
A vörös postakocsi)

A „fejedelem” tehát birtokot vásárol. Sok időt nem tölt az udvarházban, nem lesz hűtlen szállodakedvelő szokásaihoz. (Bécsben a Sacher, Pesten az Arany Sas, a Pannonia és a Magyar Király a „főhadiszállása.”) Amikor Lőrinc megy, elsősorban azért teszi, hogy korszerű és európai színvonalú céllövő pályáján vendégül lássa a versenyezőket és mulatni vágyókat. 1903-ban épült a lövőház, ma a Május 1 Strandfürdő kabinépülete, a Vörös Hadsereg útján.

„Tisztelt Képviselőház! A bírók oly ideális cél lövő sereget mutattak be a világnak, hogy ez az egész hadi taktikát megváltoztatja... Az állam rendszeresítse a czéllövést az egész magyar birodalom területén... Hozzuk be a nevelésbe 10 éven felüli

nevezetességű uradalom területén épült, mely 1902 óta van Szemere Miklós birtokában. A birtokon levő belsőiségeket és a kastélynak nevezett régi magyar, nagy, földszintes udvarházat első tulajdonosa... Grassalkovits Antal építtette.

A mutatós külsejű lövőház Szemere Miklós saját tervei szerint svájci mintára épült. Maga a lövőház az utcái bejárat felől egy méter magas köemelőnyen áll, melynek pompás délszaki növények által díszített teraszára a lépcsőn jutunk fel, hol pár száz ember fér meg...”

(Magyar Szalon, 1903)

Nem hiába csúfolták-irigyelték városszerte „Traktárovcis”-nak Huba vezér kései sarját. Az a pompás, délszaki növényekkel keretezett terasz-hencidától-boncidáig visszhangzó mulatságok színhelye volt. Krúdy Gyula írja a Szemere Miklós udvartartása című tárcájában: „...Hát azt meg kell adni, hogy traktálni tudott! Talán ezer embert látott vendégül Szentlőrincen, amikor az egyetemi fiúk első versenyzésüket tartották czéllövészetből. Három konyha volt felállítva: egy török konyha... mert Szemere urat mély szeretet fűzte

a török nemzethez, amióta a magyar ifjúság díszkardját elvitte Abdul Kerimnek, az oroszlának. A másik konyhán a Durand-tól hozott párizsi szakács főzte a francia konyha nevezetességeit... És egy harmadik konyhán a leghíresebb Zemplén megyei főzőasszonyosság állott a gulyásos bogrács mellett..."

Tartozunk az igazságnak azzal, hogy nem egyedül traktálás folyt a gerendabetétes, pirostégás lövöldeházban. Itt készült fel a stockholmi, 1912-ben rendezett olimpiára Prokopp Sándor, aki 300 méteres hadipuskában nyert aranyérmét. A magyar sport egyébként is sokat köszönhet a külön kamarásnak. Hazai zsokéiskolát alapított, a lövészet

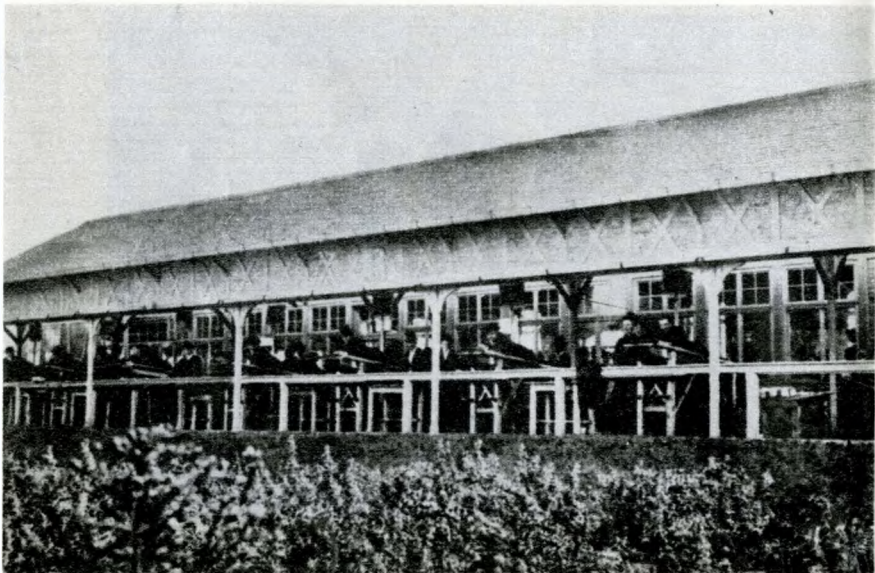
ség ügye, aztán a végében dombok. Golyófogónak. Négyszögletes céltáblákra kellett löni. Meg alakra is. Nyolc milliméteres leventepuskával. Nem durrant amúgy nagyot, csak mint a légpuska. Asztalra kellett ott felfeküdni, aztán úgy célozni.

— Szemerét? Azt nekünk kérem nem emlegették. 42-ben meg 43-ban is ki kellett járnunk. Aztán berukoltunk. Vonat vitt Ceglédre a frontra. Kolozsvárnál szálltunk ki. De csak egyre visszafelé jöttünk. Egészen Debrecenig. Aztán akkor vége lett az egésznek.

Így emlékezik a lövöldére Nádorfalvi Ferenc, a BKV lakatos, lőrinc lakos.

— Minden kor minden figuráját aligha ismeri a történész — mondja Vörös Károly. — Persze, Szemere Miklós neve sajátos csengésű, és valamit mindenki tud róla. Én például azt, hogy nagy sovíniszta volt, konzervatív elveket valló politikus. Hogy milyen volt a tömeghatása, azt ma már nem lehet sejteni sem. De volt, minden bizonytalansággal. Már maga az is jellemző — bár nyilván véletlen —, hogy éppen őt jelölték ki akkor, amikor a díszkardot elküldték Abdul Kerimnek. Az oroszok a balkáni népek felszabadításáért harcoltak. És mi azok mellett a törökök mellett tüntettünk, akiknek jármát magunk is 150 évig nyögtük. Teljesen reakciós lelkesedés volt ez, a szláv be-

dicsőségét irigylte meg — még saját egyéniségét illik alkotott maradandót. Társasága — és személyzetének, személyzete családtagjainak emlékezetében felelős, ellentmondásos kép él. Bay Béla, a magyar vívósport nesztora, Szemere István jó barátja, Cséry Miklós és felesége — mindketten jól ismertek —, Holbok Józsefné, Szemere István intézőjének özvegye, Holbok Sándor, az intéző fia, Tinics Andrásnak, Szemere egykori gépkocsivezetőjének özvegye, dr. Tekes Sándorné, a földesúr lányának, Katinkának házitanitónője egy dologban vannak azonos véleményen: jóhiszemű, könnyen befolyásolható és alapjában véve a „légynek sem

A lőállások

A lőtér bejárata a terrasszal

körül buzgalma évtizedek óta irányt szabott a sportág fejlődésének, és elsőként hozott dzsudó edzést — egyenesen Japánból — Magyarországra. A magyaros bajszot viselő Sasaki Kichisaburo, a sportágat alapító Kano mester egyik legjobb tanítványa 1903-ban érkezett Lőrincre, itt és a BEAC sporttelepén több mint egy fél évig tevékenykedett: az első magyar szakkönyv megírásában segédkezett, tanfolyamokon oktatott, vidéki bemutatókat tartott. Nem rajta és Szemerén múltott, hogy túl korainak bizonyult ez a próbálkozás, és a japán sportember elutazása után több mint negyedszázadig aludta csipkerózsa álmát a magyar dzsudó, hogy aztán a húszas években újra életre keljen.

A máig álló lövöldház pedig egészen 1944-ig a céllövészetre szolgált. Igaz, az 1940-es években már a rossz emlékélt leventeoktatás jegyében.

*

— 1941-ben jöttünk Lőrincre lakni. 18 éves voltam. A kerület két részre volt akkor osztva, az Üllői út bal oldaláról jártunk a Lövöldébe, leventére. Egyszer egy héten. Délután négytől este nyolcig. Nagy tér-

Másféle eseményeknek is színhelyévé vált a lőtér.

Kun Bélát a gyűjtőfogházból kiszabadító tömeg lőrinci és Lőrinc környéki illetőségű része 1919. március 21-én este hat órától négyüléssel vett részt a lövöldében, ahol az előző nap legfontosabb eseményeit ismertették a szónokok az összegyűltekkel, s tájékoztatták Lőrinc munkásnépét a két párt közötti megegyezésről, az egyesülésről. Az ilyesfajta népgyűléseknek a Tanácsköztársaság hónapjaiban gyakori színhelye a lövöldé, ahogy később szakszervezeti gyűléseknek is.

Szemere Miklós, aki egy gyenge lelkiismeretű leventérossal, Zarándy Stefezius de Thurstern A. Gáspárral a 10-es évek derekán maga és családja honfoglaláskori és ráadásul Hubától való származását bizonyítani kívánta (s e bizonyítást egy hatalmas, selyembe kötött, műnyomópapírra nyomott, több mint 5 kilós könyvben ki is adatta), bizonyára meglepődött volna kedvenc lövöldéjének ilyesfajta funkcióváltásán. Ha „időben” el nem viszi a keleti kabalákat sem tisztelő halál, stílszerűen, egy bécsi löverseny pályán, 1919-ben.

folys erősödésétől való félelem motíválta, amin csak parányit enyhít, hogy végül is a törökök fogadták be egykor Rákóczit és később Kosuthot.

*

Szemere Miklós hatalmas vagyonát — leszármazottja nem lévén — Gáspár nevű unokatestvérének és egy Hoyos grófnőnek fia, az akkor 13 éves Szemere István örökölte. Becslések szerint a vagyon 30–40 millió dollárt ért. Ebben a tekintélyes summában a lőrinci birtok csak egy tortaszlet.

Szemere István itt telepedett le, otthonának építette át a birtokközpontot is. Utolsó lakója volt a Grassalkovichok idején épült udvarházaknak, valamikor a 20-as évek végén rendbe is hozatta, akárcsak a kápolnát, 1932-ben. Ekkor kerültek a kis pusztai templom belsejébe a faragott márványoszlopok, a Szemere címer és ifj. Fundschler Móric gyengécske freskói. Szemere István erélytelen ember volt. Boldognak és boldogtalannak, kérve és kérés nélkül, mindent és mindig adott. A vagyonteremtő „Traktároviscs”

ártó” ember volt, aki nem tudott élni véletlen gazdagságával.

*

— 1937-ben Pista egy lovagias ügybe keveredett, én lettem az egyik párbajsegédje. Aztán összebarátkoztunk. Kiderült, hogy végtelenül szerény, csendes és udvarias ember. Ennek ellenére ő is „traktároviscs” volt. Állandó ivászatok, estélyek, fogadások.

— Hogyne, gyakran mesélt a nagybátyjáról. És nagy szeretettel. Volt végül is oka rá. Szerencsétlen ember volt — mindig ezt mondta. — Nem akadt senki, se férfi, se nő, akiről elhitte volna, hogy nem a pénzéért vonzódik hozzá. És meg is volt győződve arról, hogy mindent a pénzéért kap.

— István? Bizony gyengén gazdálkodott. Mindenki átjettette. Voltak neki például amerikai vasútrészvényei. De ahhoz, hogy hozzájusson, ügyeskedni kellett. Ugye a háború után magyar állampolgár nem érvényesíthette jogait az antant-országok területén. Az a Halmos ügyvéd szervezte meg az ügyletet, akinek a lányát később elvette Pista. Itt-ott,

... megkértek, és Eckhardt Ti-
... legsötétebb években volt
... házasságát — bízták meg az-
... hogy elhozza a pénzt. Haza is
... érkezett, de a részvények nélkül.
A megfelelő címeken leadta a sápot,
el is számolt 50 ezer dollár híján
mindennel. De nem volt meg az 50
ezer dollár sem. Mert azt mondta,
hogy egy részvényköteget kifújta a
szél a hajókabinjából... Hát vala-
... hogy így fújta el a szél az egész mesés
vagyon. Mondják — bár én nem
hiszem —, hogy 1946-ban maga
kért bontási engedélyt a házra, hogy
az anyag eladásából származó ösz-
szeggel egészítse ki a reménytelenül
keveske maradékot.

Na aztán a házassága... Senki

igent nem mondott, ez volt az
egyetlen felsőruhája, amit az ügyvéd
„engedélyezett” neki.

Igen, ez az a kocsi, amivel a fér-
jem járt. Egy Mercedes, ha jól em-
lékszem. A Szemere méltóságos úr
1943-ban vált el, akkor kilépett a
férjem is. 15 évi szolgálat után.
Csak jót mondhatok róla. Ahány-
szor elment az ajtónk előtt — a sze-
mélyzeti épületszárnyban laktunk —
mindig beköszönt. Amikor össze-
házasodtunk a férjemmel, egy na-
gyon szép szobabútort kaptunk tőle
ajándékba. Amikor a férjem fél évig
katona volt, rendszeresen kaptam a
fizetését.

— Hát a házban volt egy elő-

lugasok. Előttem van, ahogy a kert-
ben az úri társaság nyáron malacot
süt... Az apám Celldömölk mel-
lett született. Hat testvére volt.
Föld neki már nem jutott. Szerencsé-
jére elvégezhetette a pápai mező-
gazdasági szakiskolát. A tejhaszno-
sítású tehenészetek érdekelték. Ezért
is ment el intézőnek a Szemere bir-
tokra. Jól karbantartott tehenészet
volt itt a lőrinci majorban...

— Igen, anyám biztosan többre
emlékszik. Most Makón él.

„Megpróbálok leírni, amire még
emlékszem. A Szemeréék kastélya
földszintes, szép, sárgára festett épület
volt, az ablakok vasráccsal, fehérre
festve. A hallban volt egy kiságyú,

szakácsnő, egy konyhalány, két férfinas
egy nevelőnő, két vadász, egy éjjeliőr.

Apád 1932-től 1940-ig volt inté-
zőjük.

Egy Munkácsy-festményre is em-
lékszem, az akkor már védett volt.”

(Holbok Józsefné levele fiához)

*

A kép ma a Nemzeti Galéria
tulajdona. 1885-ben festette Mun-
kácsy. Címe: Golgota. Mérete 216 ×
× 336 centiméter. Utolsó tulajdonosa
— már Szemere István után —
Teplánszky Lajos volt, aki letétként
helyezte el a Fővárosi Képtárban.
Róla semmit sem sikerült megtudni.

Ma: strandbejárat

se tudja persze pontosan, hogy tör-
tént, de tény, hogy nem akarta el-
venni azt a Halmos lányt. Egyszer
aztán Abaujkéren töltött két hetet,
Halmoséknál, és mint férj jött el
onnan. Nőügyekre sokat költött.
Főleg színésznőkre. Volt köztük,
akinek 100 ezer pengő végkielégít-
ést adott, amikor lezárult az idill.
Aztán a háború vége felé elvált a
feleségétől. 1946-ban, egy akkor itt
szereplő amerikai bérénekesnő, Ania
Suly szerzett neki útlevelet. Az éne-
kesnő nővérével ment ki, azt hiszem,
Marynek hívták. Pénze már alig volt.
Végül kertész lett egy milliomosnál.

— Csinos, bohém fiatalember
volt. Hubának csúfoltuk. Tudja, a
nagybácsi miatt. Nem volt kicsi-
nyes. Egyszer elfogyott a kaviár az
estélyen, azonnal küldött egy külön-
repülőgépet Dániába, reggelre meg
is érkezett.

— A házassága. Na, az olyan volt,
mint a mikszáthi Különös házasság.
Azt mondták akkoriban, hogy be-
csípették este, mondták, aludjon
ott, aztán reggel nem kapta vissza
a ruháját. Fürdőköpenyben nem
mehetett ki az utcára, és addig, amíg

szoba, egy óriási hall, ebből nyílt
három szalon — az egyikben egy
hatalmas Munkácsy-kép — aztán
volt egy ebédlő, két-három vendég-
szoba meg a hálószobák. Azt hiszem,
egy olyan vadászszoba-féle is.

— A kép? Nem emlékszem a címé-
re. A kisszalón egész falát beborít-
otta. Később láttam a Műcsarnok-
ban, egy Munkácsy-kiállításon.

— 1935 és 1939 között Szemere
István lánya magántanuló volt. Én
tanítottam. Szemere István szerette
az embereket, a szórakozást meg a
lovakit. A parasztnak itt, a birtokon
igen becsülték. Havi fizetést kaptak a
majorságban, ami akkor ritkaság
volt. Nem, a Lövölde soha sem volt a
tulajdona. 1910-ben, amikor Pest-
lőrinc önállósult, különvált Kis-
pesttől, Szemere Miklós Lőrincnek
adományozta a lóteret, minden fel-
szerelésével együtt.

— Kisgyerek voltam. Ötéves ha-
lehettem. A konyhában gyakran
megfordultam, és mindig kaptam
valami kedvemre való falatot. Egy-
szer a szobalány elvitt a Népligetbe.
Odaálltunk a vásári fotográfus elé.
Óriási kert volt. Fürdőmedence,

A pestlőrinci kápolna

Siklós Péter felvételei

szép festmények Szemere Miklósról.
Festmény egy híres cigányprimásról,
ahogy nekik muzsikál.

A kastély 15 szobás, teraszos,
nagy ebédlővel, fürdőmedence a sza-
badban.

Teniszpálya, agyaggalamblövő pá-
lya is volt. Fölmenő tehenészet.

Igaz a meseautó. Ők adták kölcsön
a filmhez. A vendégekre nem emlék-
szem. Szemere István karácsonykor
az alkalmazottakat megajándékozta,
a gyerekeknek meleg kabátot adott.
Volt két sofőr, két szobalány, egy

A nagyméretű vászon az eredeti és
ennél is jóval nagyobb Golgota
kép redukciója. Így hát a leltár
tétellei: egy nemrég újjávarázolt
műemlékkápolna, az 1947 és 1949
között strandfürdővé átépített Sze-
merek lóter — sűrű zöld festék fedi
az épület homlokzatát egykor éke-
sítő feliratot, a Szemere család
jelmondatát: Caput Gloriarum Virtus
— a legfőbb dicsőség a bátorság —
és Munkácsy vászna... No meg
történetek, legendák és pletykák...
A régi Lőrinc. És két évszázad.